

18. 4. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Smlouva o ubytování a problematika vymáhání nároku v rámci Evropské unie

Jelikož se nezdá seblíže léto a s ním i neodmyslitelně spjatý čas dovolených, každý už jistě usilovně přemýšlí, jakým způsobem nejefektivněji a nejrychleji vybrat takové ubytování, které je nejen nejlepší, ale i cenově dostupné. Někteří se svěří do péče renomovaných cestovních kanceláří, které za ně vše zařídí, někteří – se srdcem dobrodruha – se naopak vydají cestovat bez jakýchkoliv jistot a vše řeší až na místě samotném. Většina lidí však v dnešní době pravděpodobně využije služeb některého ze zprostředkovatelských (rezervačních) portálů, který nabízí rychlé a přehledné zhodnocení hotelů ve vybrané destinaci.

Rezervace ubytování tak může trvat pár minut a mnohdy je i bez nutnosti platby jakýchkoliv záloh či poplatků předem. Co se ale stane, když vznikne problém? Kdo nese odpovědnost za vady ubytování nebo dokonce za to, že se slíbeného ubytování ani nedočkáte? Do jaké právní pozice se tedy těmi pár kliknutími dostáváte a jaká z toho plynou práva a povinnosti? Cílem tohoto příspěvku je vymezit alespoň obecný rámec právní úpravy dané problematiky.

Rezervační portály, jak již napovídá samotný název, pouze provozují platformu, prostřednictvím které mohou poskytovatelé služeb cestovního ruchu nabízet své produkty a služby a přes kterou mohou návštěvníci platformy provádět rezervace, tedy tyto produkty a služby objednávat či zakoupit. Využitím služby zprostředkování si vytváříte rezervaci ubytování přímo u poskytovatele služeb, nikoliv u rezervačního portálu, a vstupujete tak do přímého (právně závazného) smluvního vztahu s poskytovatelem služeb. Od tohoto okamžiku vystupuje rezervační portál jen jako prostředník mezi vámi a poskytovatelem služeb, který předá informace o vaší rezervaci příslušnému poskytovateli. Stejně jako informace, kterou rovněž dohledáte v obchodních podmínkách rezervačních portálů, je sdělení, že nejsou odpovědní za přesnost, úplnost a správnost údajů na rezervačních portálech, ani za platnost, kvalitu, dostupnost či aktuálnost samotných služeb[1].

Za kvalitu konkrétních poskytovaných služeb tedy nese odpovědnost přímo poskytovatel služeb (terminologií českého práva „ubytovatel“).

Základem pro úspěšné vymáhání případných nároků je určení, zda vůbec došlo k uzavření smlouvy o ubytování či zda je nutné uplatňovat své nároky z titulu culpa in contrahendo, neboli předsmluvní odpovědnosti.

Z pohledu českého práva platí, že samotná rezervace v tom smyslu, že ubytovatel nebude určitý

ubytovací prostor dále nabízet jiným zájemcům, ještě neznamená uzavření smlouvy o ubytování. V případě, že poskytovatel služeb však rezervaci potvrdí, lze to již považovat za neodvolatelnou nabídku na uzavření smlouvy o ubytování ve smyslu ust. § 1736 zákona č. 89/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“). Obecně lze říci, že smlouva o ubytování je uzavřena tím, že se strany shodly na jejich podstatných náležitostech[2], přičemž podstatnými náležitostmi smlouvy jsou ujednání o místě poskytování ubytování, době trvání ubytování a úplatnosti služeb. Typicky k uzavření smlouvy dochází na základě písemné objednávky zájemce o ubytování (ubytovaného) a následného písemného potvrzení rezervace.

Pokud by však k uzavření smlouvy o ubytování nedošlo, je případně možné se domáhat nároku na náhradu škody z titulu předšmluvní odpovědnosti. Dle ust. § 1729 odst. 1 OZ platí, že dospějí-li strany při jednání o smlouvě tak daleko, že se uzavření smlouvy jeví jako vysoce pravděpodobné, jedná nepoctivě ta strana, která přes důvodné očekávání druhé strany v uzavření smlouvy jednání o uzavření smlouvy ukončí, aniž pro to má spravedlivý důvod. K naplnění skutkové podstaty této odpovědnosti musí být splněny všechny zde uvedené kumulativní podmínky, přičemž zásadní důraz je kladen zejména na povinnost jednat poctivě, která je zároveň jednou ze základních zásad soukromého práva, zakotvená v § 6 OZ. Předšmluvní odpovědnost za ukončení jednání bez spravedlivého důvodu je vymezena klasickými znaky odpovědnosti za škodu, tedy protiprávním jednáním, vznikem škody, příčinnou souvislostí mezi protiprávním jednáním a vzniklou škodou a konečně i zaviněním. Předšmluvní odpovědnost je totiž pojímána jako odpovědnost za zavinění, přičemž dle § 2911 OZ je presumováno zavinění z nedbalosti[3].

Pokud však smluvní vztah přesáhne svým významem hranice určitého státu, neboť se jedná o vztah se zahraničním (mezinárodním) prvkem, nelze bez bližšího posouzení určit, zda je možné užít české právní normy či nikoliv a případné domožení se práv se stává problematičtější, jak je uvedeno dále.

Dále se tedy zaměříme na danou problematiku v rámci poskytovatelů služeb se sídlem v některém z členských států Evropské unie. Můžeme předpokládat, že právní úprava daného členského státu bude velmi podobná české právní úpravě, neboť cílem práva Evropské unie je dosažení jednotného práva ve všech členských zemích bez ohledu na hranice jednotlivých členských států[4]. Máme-li však v případech s mezinárodním prvkem určit příslušné soudiště a hmotněprávní úpravu, podle které se bude případný spor posuzovat, je třeba použít normy mezinárodního práva soukromého a hledat odpovědi tam.

Předpokládejme tedy, že došlo k platnému uzavření smluvního vztahu, tedy smlouvy o ubytování. V případě porušení povinností z této smlouvy, které mají za následek vznik škody, je možné použít Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008, o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (dále též „Řím I“). Ačkoli Řím I obsahuje speciální právní úpravu pro spory z tzv. spotřebitelských smluv[5], která by se s ohledem na povahu poskytovatele služeb jakožto osoby podnikající a zájemce o ubytování, v případě, že je spotřebitelem, nabízela použít, v daném případě se toto ustanovení však použít nemůže. Jelikož v daném případě nejsou splněny podmínky stanovené v článku 6 odst. 1 nařízení Řím I, v souladu s článkem 6 odst. 3 citovaného nařízení se v takovém případě použije obecné ustanovení určující rozhodné právo, a to konkrétně článek 4 nařízení Řím I, podle kterého platí, že hmotněprávní rovina vztahů se bude posuzovat právem země, v níž má poskytovatel služby obvyklé bydliště[6].

Za předpokladu, že však nedošlo k platnému uzavření smluvního vztahu mezi smluvními stranami, může se osoba, které byla způsobena škoda, domáhat svých nároků z titulu předšmluvní odpovědnosti, jak již bylo zmíněno výše. Závazky vyplývající z předšmluvního jednání jsou však vyňaty z působnosti nařízení Řím I[7] a je třeba využít jiný předpis komunitárního práva, v takovém případě nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007, o právu rozhodném pro

mimosmluvní závazkové vztahy (dále též „Řím II“). Dle článku 12 odst. 1 citovaného nařízení je rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z předsmuvního jednání, bez ohledu na to, zda došlo ke skutečnému uzavření smlouvy, právo, které se použije na smlouvu nebo které by se na ni použilo, kdyby byla uzavřena. Rozhodné právo tedy budeme posuzovat, jako kdyby byl uzavřen smluvní závazkový vztah, a tím se opět dostáváme do působnosti nařízení Řím I. Rozhodné právo se tedy ani v případě předsmuvní odpovědnosti nemění a bude určeno podle práva země, v níž má poskytovatel služby obvyklé bydliště.

Za účelem určení sudiště je třeba se zaměřit na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále též „Brusel I bis“). I zde, obdobně jako v nařízení Řím I, najdeme speciální úpravu příslušnosti soudů pro spotřebitelské spory, nicméně ani zde nejsou naplněny stanovené podmínky pro uplatnění této speciální právní úpravy. Proto je třeba opět vycházet z obecných ustanovení, konkrétně z článku 7 odst. 1 nařízení Brusel I bis, ze kterého vyplývá, že osoba, která má bydliště v některém členském státě, může být v jiném členském státě žalována, pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy, u soudu místa, kde závazek, o němž se jedná, byl nebo měl být splněn. Citované ustanovení pak dále konkretizuje, že v případě poskytování služeb je místem plnění zmíněného závazku místo na území členského státu, kde služby podle smlouvy byly nebo měly být poskytnuty.

S ohledem na shora uvedené lze shrnout, že v případě sporů ze smlouvy o ubytování uzavřené přes rezervační portál mezi občanem České republiky a poskytovatelem služeb sídlícím v členském státu Evropské unie, se bude místo sudiště i rozhodné právo určovat dle práva země, ve kterém má poskytovatel služeb bydliště či sídlo a místo sudiště bude určeno místem, kde byly nebo měly být poskytnuty služby, tedy kde bylo nebo mělo být poskytnuto ubytování.

V případě, že se tedy rozhodnete pro rezervaci ubytování využít v dnešní době tolik oblíbené rezervační portály, zvažte i možná úskalí, která se s takto uzavřenou smlouvou pojí, neboť případné vymáhání nároků z odpovědnosti za způsobenou škodu či odpovědnosti předsmuvní, bude v každém případě doprovázena nemalými časovými i finančními investicemi.

Můžeme jen doporučit vždy pečlivě zvážit, kterého poskytovatele služeb vyberete, neboť jen spolehlivý a ověřený poskytovatel služeb cestovního ruchu může být tou největší zárukou Vaší spokojenosti.

Mgr. Lenka Knapová

[Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.](#)

Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice - Dražkovice

Velké náměstí 1
500 03 Hradec Králové

Truhlářská 1108/3
110 00 Praha 1

Tel.: +420 466 310 691
Fax: +420 466 310 691

e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

-
- [1] Všeobecné podmínky pro služby cestovního ruchu společnosti Booking.com B.V., Obchodní podmínky trivago, Podmínky používání Agoda
- [2] Švestka J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek V. (§ 1721-2520, relativní majetková práva 1. část). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014
- [3] Blíže viz: Hulmák M. a kol. Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721-2054), 1. vydání, 2014; Linhart A. Meze předsmulvni odpovědnosti [cit. 25. 3. 2019] K dispozici >>> [zde](#).
- [4] Smlouva o Evropské unii a Smlouva o fungování Evropské unie č. 2012/C 326/01, článek 114 až 118 [cit. 25. 3. 2019]. K dispozici >>> [zde](#).
- [5] Článek 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008, o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy
- [6] Článek 4 odst. 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008, o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy
- [7] Článek 1 odst. 2 písm. i) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008, o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)